

EL MÓN DE CADASCÚ

En un recent article publicat a l'"Avui", en Josep Maria Espinàs deia (amb la seva agudesia habitual) que els habitants d'una gran ciutat no fem vida en una densa concentració urbana, sinó que ens movem dins de petites zones, una mena de poblets que ens creem -o ens són creats- en les demarcacions de cadascú.

L'Espinàs remarcava que tenim la nostra farmàcia, la nostra papereria, el nostre estanc, el nostre adroguer, les nostres botigues de "cada dia", en un radi reduït, qüestió, tot al més, d'una o dues travessies a tocar de casa. És ben cert... Sovint, el nostre univers és el nostre barri i no tan sols això, sinó que la persona humana, com els éssers de totes les espècies, necessita un espai propi que sigui ben seu. I dins d'aquesta demarcació, li cal encara una de més petita, la seva vivenda, si pot ésser un lloc on preservar zelosament la intimitat.

És curiós que fins i tot quan és té la sort de compartir la llar amb persones estimades, busquem amb afany un racó que sigui exclusivament nostre. A vegades, si la fortuna ens acompanya, es pot tractar d'una peça per a nosaltres sols. Es pacta un acord tàcit amb la família i es procura que allí ens hi sigui respectat l'ordre (o el desordre) que hi establím. Ja dic que això ocorre quan hi ha sort i, sobretot, espai disponible.

Però si falla aquesta darrera circumstància, cosa que sol passar, ens aferrem a altres possibilitats, per modestes que siguin: un compartiment en un armari, una taula personal, un o més calaixos... Qualsevol refugi que ens serveixi de reserva.

De manera que, tot generalitzant, pertanyem -per aquest ordre- a un país, a una població, a un barri, a un carrer, a un edifici i, finalment, a un pis o a una casa. Aquest pis o aquesta

casa són el centre del nostre univers. Jean Jacques Rousseau, en "Júlia o la nova Eloïsa", va escriure: "El senyal més segur de la veritable satisfacció de l'esperit és la vida retirada i domèstica. Els qui busquen la felicitat a casa dels altres és que no la tenen a casa seva." Cal reconèixer que es tracta d'una rotunda afirmació que fa pensar.

Aquí ve a tomb referir-se a la incomunicació, un problema que es lliga, indefectiblement, a la vida moderna. Sobretot pel que fa a les grans metròpolis. Si hem d'ésser francs, cal convenir que no ens podem conèixer tots: hi ha barris de la nostra ciutat que ens resulten tan llunyans, a la pràctica, com si es tractés de nacions estrangeres. No hi anem mai. Potser mai no hi hem anat... Tanmateix, el nostre carrer es una altra cosa. I no cal dir el nostre edifici, allí on hi ha el sostre que ens aixopluga, la taula parada, el llit acollidor, les parets amigues. És evident que em refereixo a quan les coses van bé, una aspiració universalment sentida. Quan és així, els nostres veïns ens fan companyia, compartim un alberg comú i això ens uneix, encara que sovint no ens n'adonem prou.

Però els contactes fugaços al replà, a la porteria, a l'ascensor o de finestra a finestra existeixen. Ens fan sentir una convivència que, per mínima que sigui, ens serveix un entranyable pa de cada dia al nostre esperit.

O sigui que, com ja ho han expressat eminents pensadors de gairebé totes les èpoques, la nostra casa és el nostre món. Dissortats aquells que no se la poden estimar prou.

Pere Calders